

Hallitus

08.03.2021

Kokoustiedot

Aika 08.03.2021 maanantai klo 8:30

Paikka HUS, hallituksen kokoushuone, Stenbäckink. 9, 4. krs

Lisätietoja Kokous järjestetään kuntalain tarkoittamana sähköisenä kokouksena.

Käsiteltävät asiat

Järjestysnro	Otsikko	Sivu
1	Infoasiat	3
2	HUSin toiminta, talous 1-1/2021	4
3	Tilinpäätös 2020, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2020	5
4	Lausunnon antaminen tarkastuslautakunnalle hankinnoista ja hankintatoimesta tehdystä ylimääräisestä tarkastuksesta	8
5	Hallintoylihoitajan viran haettavaksi julistaminen	12
6	Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset	14
7	Muut asiat	17

Kokouksen osanottajat Ulla-Marja Urho, puheenjohtaja
Jari Oksanen, varapuheenjohtaja
Kirsti Handolin
Katrina Harjuhahto-Madetoja
Eeva Honkanummi
Petri Kajander
Harri Lehtimäki
Pirkko Letto
Björn Månsson
Marika Niemi
Tom Böhling
Sirpa Peura
Mikko Piirtola
Kari Reijula
Ilkka Taipale
Anna Vuorjoki
Johanna Nuorteva

Muut osallistujat Minerva Krohn, valtuuston puheenjohtaja
Maija Anttila, valtuuston I vpj.
Ari Oksanen, valtuuston II vpj.
Juha Tuominen, toimitusjohtaja esittelijä
Lauri Tanner, hallintojohtaja sihteeri

HUSin johtoryhmän jäsenillä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksessa.

Hallitus

08.03.2021

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Petri Kajander (varalle Johanna Nuorteva) ja Sirpa Peura (varalle Mikko Piirtola).

Hallitus

08.03.2021

1

Asianro HUS/2/2021

Infoasiat

Selostus

- Erikoistumiskoulutuksen kehittäminen
tutkimusjohtaja Anne Pitkäranta

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.

Hallitus

08.03.2021

2

Asianro HUS/809/2021

HUSin toiminta, talous 1-1/2021

Selostus

Elektiivisten läheteiden määrä (22 962) väheni 26,2 % edellisvuodesta. Arkipäiväkorjattuna lähetemäärän muutos oli - 18,4 %. Päivystyskäyntien määrä (20 882) väheni 19,9 % edellisvuodesta.

Hoitoonpääsy lain edellyttämässä ajassa heikentyi vuoden 2020 tammikuun lopun tilanteeseen verrattuna vuodeosastolle jonottaneiden odottaneiden osalta, mutta parantui hieman poliklinikalle odottaneiden osalta. Tammikuun lopussa vuodeosastohoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (19 646) kasvoi 2,7 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja yli 6 kk odottavien potilaiden lukumäärä (2 616) kasvoi, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 863 potilasta (+203,1 %). Erikoisaloista eniten yli 6 kk odottajia oli kirurgiaan ja silmätaudeille, kuten aikaisempinakin vuosina. Kiireettömään polikliiniseen tutkimukseen ja hoitoon odottavien potilaiden kokonaismäärä (27 189) väheni 13,7 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Myös yli 3 kk odottavien potilaiden lukumäärä väheni ja oli 3 993 potilasta, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 4 273 potilasta (-6,6 %).

Koronaepidemian seurauksena elektiivistä toimintaa on pyritty siirtämään mahdollisimman paljon etävastaanottoina toteutettavaksi. Tämä näkyy sähköisten palveluiden käytön merkittävänä kasvuna erityisesti vuoden 2020 huhtikuusta alkaen. Kokonaisuudessaan sähköisten palveluiden käyttö lisääntyi vuoden 2021 tammikuussa yli 250 % edelliseen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja sen laskutus kasvoi yli 200 %. Sähköisten palveluiden osuus HUSin oman palvelutuotannon laskutuksesta tammikuussa oli 0,9 %, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 0,3 %.

Muiden kuin jäsenkuntamaksajien laskutus (15,0 milj. euroa) toteutui tammikuussa 1,6 milj. euroa (- 9,7 %) talousarviota pienempänä.

Tammikuussa jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (ml. ostopalvelut) alitti talousarvion 9,2 milj. euroa (- 6,4 %).

Tammikuussa sitovat nettokulut alittivat talousarvion 1,2 % (1,7 milj. euroa) ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 2,6 % (3,8 milj. euroa).

Tilikauden tulos oli 13,2 milj. euroa alijäämäinen (TA -5,7 milj. euroa) eli 7,5 milj. euroa talousarviota heikompi.

Vuoden ensimmäinen tulosaluekohtainen ennuste laaditaan tammikuun toteumatietoihin perustuen ja se valmistuu maaliskuun puolivälissä.

Päätösesitys

Hallitus päättää käsitellä HUS-kuntayhtymän tammikuun toiminnan ja talouden tilanteen ja merkitä seurantaraportin (oheismateriaali 1) tiedoksi.

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnilä, s-posti jari.finnila(at)hus.fi

Hallitus

08.03.2021

3

Asianro HUS/846/2021

Tilinpäätös 2020, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2020

Selostus

HUSin valtuusto hyväksyi kokouksessaan 12.12.2019 §43 vuoden 2020 talousarvion. Vuodelle 2020 asetettu tulostavoite oli 40 milj. euroa alijäämäinen johtuen kertaluonteisista kuluista liittyen Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönottoon. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 17.12.2020 §30, vuoden 2020 alijäämän käsittelyn periaatteet. Valtuusto päätti tuolloin mm. vahvistaa, että tilikauden alijäämän ennakoidaan olevan talousarvion mukaisesti 40,0 milj. euroa edellyttäen, että valtio kattaa kokonaisuudessaan Covid-19-epidemiasta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset. Valtuusto päätti tämän lisäksi oikeuttaa hallituksen tammikuussa 2020 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä suorittamaan jäsenkuntien maksuosuuden lisäveloituksen vuoden 2020 euromääräisen palvelukäytön suhteessa, mikäli valtiolta saatava avustus ei kata alkuperäisen talousarvion 40,0 milj. euron ylittävää alijäämää.

HUSin hallitus käsitteli 2.2.2021 pitämässään ylimääräisessä hallituksen kokouksessa §10 vuoden 2020 sitovien tavoitteiden muuttamista sekä tilikauden talousarvion mukaisen 40 milj. euron alijäämän kattamista. Hallitus päätti esittää valtuustolle, että vuodelta 2020 kertyvä alijäämä katetaan kokonaisuudessaan jäsenkunnilta kannettavalla maksulla niiden palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Lisäkanto pantiin toimeen välittömästi, jotta se ehti HUS kuntayhtymän ja jäsenkuntien tilinpäätökseen. Valtuusto käsittelee asian kokouksessaan 11.3.2021.

Hallituksen 2.2.2021 kokouksen jälkeen ilmeni tarve HUS Logistiikan valmiustarvikevaraston alaskirjaukselle 10,4 milj. euroa sekä tilinpäätöksen teknisille korjauksille opetus- ja tutkimustoimintaan liittyen 0,5 milj. euroa. Näistä aiheutuneet kustannukset jouduttiin veloittamaan jäsenkuntien palveluiden käytön mukaisena lisäkantona jäsenkunnilta valtuuston 17.12.2020 §30 hallitukselle antaman oikeutuksen perusteella ja ne on sisällytetty HUS kuntayhtymän ja jäsenkuntien tilinpäätökseen. Mikäli tarvi-kehankinnat korvataan HUSille täysimääräisesti, tehty lisäkanto puretaan ja hyvitetään jäsenkunnille lisäkantoa vastaavasti vuonna 2021.

Hallitus käsitteli asiaa 1.3.2021 kokouksessaan ja esittää valtuustolle, että valtuusto muuttaa 17.12.2020 kokouksessa tekemää päätöstään §30 ja vahvistaa sitovien nettokulujen määrän 41,3 milj. euroa talousarviota alhaisemmaksi (1 795,7 milj. euroa). Valtuusto käsittelee asian kokouksessaan 11.3.2021.

Tilintarkastus on HUSissa viikoilla 8-9. Alkuperäisen aikataulun mukaisesti hallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 22.3.2021 kokouksessa.

HUSin tarjoamien palvelujen kysyntä laski poikkeuksellisesti vuonna 2020 Covid-19-epidemiasta aiheutuen. Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten lähetteen vertailukelpoinen määrä (315 281) väheni 7,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Sairaanhoitopiiriin saapui arkipäivää kohden keskimäärin 1 250 elektiivistä lähetettä. Vuonna 2019 vastaava luku oli 1 360 lähetettä.

Hallitus

08.03.2021

Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä (261 649) väheni 12,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon päivystyskäyntejä toteutui HUSin sairaaloissa keskimäärin 715 käyntiä päivässä. Erikoissairaanhoidossa (ml. ostopalvelut) hoidettiin yhteensä 612 202 eri potilasta. Määrä kasvoi 4,2 % edellisestä vuodesta. HUSissa hoidettujen kaikkien eri henkilöiden kokonaismäärä (sisältäen sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspotilaat, että erikoissairaanhoidon potilaat) oli 682 385 henkilöä. Kasvua vuodesta 2019 oli 0,3 % (1 764 henkilöä). Keskimääräinen laskutus (ml. ostopalvelut) per hoidettu erikoissairaanhoidon potilas oli 3 139 euroa ja se väheni edelliseen vuoteen verrattuna 6,3 %.

HUSin jäsenkuntien asukkaista yhteensä 571 461 / (33,6 %) käytti erikoissairaanhoidon palveluja vuonna 2020. Määrä kasvoi 26 922 henkilöllä (4,9 %) edellisestä vuodesta. Huomattava osa kasvusta johtuu erikoissairaanhoidon käynteinä tehdyistä Covid-19 näytteenotoista maalissyyskuun aikana. Ilman tätä ns. Drive-in –testausta palveluita käyttäneiden asukkaiden määrä olisi ollut vuoden 2019 tasolla.

HUSin jäsenkuntien asukaskohtainen deflatoitu maksuosuus vuoden 2020 joulukuun lopun ennakkoväkilukuun suhteutettuna on keskimäärin 1 057 euroa, joka on 13 euroa (-1,2 %) pienempi kuin vuoden 2019 asukaskohtainen maksuosuus.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon kokonaismäärä eli laskutusosuudella painotettu volyymi ylitti talousarvion 5,4 % ja kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,8 %. Kasvun selittää sähköisten palveluiden käytön erittäin voimakas lisääntyminen, joiden käyttö lisääntyi vuonna 2020 lähes 700 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntayhtymän laskutusosuudella painotettu volyymimuutos ilman sähköisiä palveluja alitti talousarvion 5,7 % ja laski edellisestä vuodesta 7,3 %. Avohoidon osuus oli vuonna 2020 hieman edellisvuotta suurempaa, sen laskutuksen osuus HUSin erikoissairaanhoidosta oli 46,2 % (2019: 45,6 %). Avohoidon laskutuksen osuus koko HUSin omasta palvelutuotannosta (esh + pth) oli vuonna 2020 47,2 % (2019: 46,6 %). Tuotelukumäärien mukaisesti tarkasteltuna avohoidon osuus oli vuonna 2020 HUSin erikoissairaanhoidosta 87,8 % (2019: 87,6 %) ja koko omasta palvelutuotannosta (esh + pth) 88,4 % (2019: 88,5 %).

Sitovat nettokulut ilman valtionavustusta olivat 1 879,7 milj. euroa. Ne ylittivät alkuperäisen talousarvion 42,7 milj. euroa (2,3 %). Sitovat nettokulut valtionavustuksen huomioiden olivat 1 795,7 milj. euroa. Ne alittivat alkuperäisen talousarvion 41,3 milj. euroa (2,2 %). Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Ylitys alkuperäiseen talousarvioon nähden johtuu Covid-19-epidemian aiheuttamista kuluista, joita ei talousarviovaiheessa pystytty ennakoimaan. Alitus ennusteeseen nähden johtuu siitä, että ennuste pitää sisällään Covid-19-epidemiasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset, mutta siinä ei ole huomioitu arvioitua valtion avustuksen määrää kuin diagnostiikkakeskuksen rajatestaukseen saatavan erillisen STM:n avustuksen osalta.

Covid-19-epidemia vaikutti merkittävästi toimintakulujen toteumaan. Toimintakulut ylittivät talousarvion 4,9 % (120,7 milj. euroa). HUSille Covid-19-epidemiasta aiheutuneet kustannukset maaliskokuussa 2020 olivat yhteensä 187 milj. euroa. HUSin saama valtionavustus oli yhteensä 89,1 milj. euroa, joka oli 48 % haetuista kustannuksista. HUSin saama korvaus oli

Hallitus

08.03.2021

merkittävästi vähemmän kuin muiden sairaanhoitopiirien saama avustus keskimäärin. Marras-joulukuun osalta kustannuksia ei korvattu lainkaan. Saadusta rahoituksesta kohdennettiin 5 milj. euroa Covid-19-epidemian vuoksi tehtyihin laitehankintoihin ja loppu kirjattiin tulosvaikutteisesti. Lisäksi HUSille myönnettiin 35 milj. euroa rajatestauksesta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen, josta vuodelle 2020 tuloutettiin toteutuneita kustannuksia vastaavasti 22,7 milj. euroa.

HUS-kuntayhtymän lopullinen tilikauden tulos oli nolla euroa. Toiminnallinen tulos ennen valtionavustuksia oli -161,3 milj. euroa ja valtion Covid-19-avutuksen jälkeen -77,2 milj. euroa. Tilikausi päättyi nollatulokseen tehtyjen jäsenkuntien lisäkantojen (77,2 milj. euroa) jälkeen.

Investointien yhteismäärä oli 241,2 milj. euroa, josta rakentamisen osuus oli 159,1 milj. euroa. Suuret investointihankkeet ovat pääosin Meilahden, Jorvin ja Hyvinkään sairaala-alueilla. Meilahdessa jatkettiin Siltasairaalan rakentamista ja suuria peruskorjausprojekteja Naistenklinikassa ja Puistosairaalassa. Jorvin sairaalassa meneillään olivat leikkausosastoalueen ja alapuolisten tilojen sekä entisen päivystysalueen peruskorjaukset. Hyvinkään sairaalassa käynnistyi kantasairaalan A-osan peruskorjaus. Jorvin sairaalan uuden vuodeosastorakennuksen hankesuunnittelua jatkettiin ja vastaavan hankkeen alustava suunnittelu Peijaksen kampukselle käynnistyi. Suurten tutkimus- ja hoitolaitteiden ohjelman painopiste oli HUS Diagnostiikka-keskuksen laitehankkeissa, joista osa oli koronapandemian edellyttämiä hankintoja.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2020 talousarvion mukaisesti 225 milj. euroa ja lainoja lyhennettiin 14,9 milj. euroa. Vuoden 2020 lopussa lainakanta oli 662,2 milj. euroa. Lyhytaikaista rahoitusta hankittiin huhti-, touko- ja elokuussa maksuvalmiuden turvaamiseksi ennen pitkäaikaisten lainojen nostoa. Tilinpäätösajankohtana kuntayhtymällä ei ollut lyhytaikaista lainaa. Lainasaamiset olivat 30,4 milj. euroa. Rahavarat olivat 225,9 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 28,9 päivää, mikä ylitti 15 päivän vähimmäistavoitetason. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 23,8 % (vähimmäistavoite 20 %). Vuoden 2021 lopussa pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan olevan 854,0 milj. euroa.

Esityslistan paremman luettavuuden ja teknisen toteutuksen takia listateksti on tiivis ja laajempi vuoden 2020 tilinpäätöksen esittelyteksti on **liitteenä 1**.

Päätösesitys

Hallitus päättää

- käsitellä vuoden 2020 tilinpäätöksen tilintarkastamattomat tiedot ja
- että varsinainen tilinpäätöskäsittely on 22.3.2021.

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnilä, jari.finnila(at)hus.fi

Liitteet

Liite 1: Tilinpäätöksen 2020 esittely

Hallitus

08.03.2021

4

Asianro HUS/777/2021

Lausunnon antaminen tarkastuslautakunnalle hankinnoista ja hankintatoimesta tehdystä ylimääräisestä tarkastuksesta

Selostus

Valtuusto edellytti vuoden 2020 vastuuvapautta koskevan asian yhteydessä 11.6.2020 § 14, että tarkastuslautakunta teettää ylimääräisen tarkastuksen hankintatoimessa esiin tulleiden epäkohtien tarkemmaksi selvittämiseksi vuoden 2019 osalta.

Tarkastuslautakunta on hankkinut 22.10.2020 § 42 ko. ylimääräisen tarkastuksen kilpailutukseen perustuen BDO Oy:ltä. Tarkastus on valmistunut tammikuussa 2021 ja kokouksessaan 28.1.2021 § 2 lautakunta merkitsi tiedoksi 27.1.2021 päivätyn tarkastusraportin tulokset.

Tarkastusraportti liitteineen on esityslistan oheismateriaalina 2.

Tarkastuslautakunta käsittelee raporttia kokouksessaan 4.3.2021 ja lautakunnalle esitetään, että lautakunta pyytää hallitusta esittämään raportin takia tarpeelliseksi katsomansa kannanotot lautakunnalle 24.3.2021 mennessä.

Hallituksen kokousaikataulujen takia lausunto on valmisteltu jo tähän kokoukseen. Hallitus antanee lautakunnalle seuraavasti kuuluvan lausunnon:

Hallitus kiittää mahdollisuudestaan lausua BDO:n 27.1.2021 päivättyyn ”Tarkastus vuoden 2019 hankinnoista ja hankintatoimesta” - raporttiin liittyen. Tarkastuksen kohteena oli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hankintojen ja hankintatoimen tarkastus koskien vuotta 2019. Tarkastuksessa otettiin kuitenkin kantaa myös ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimenpiteisiin, joita on tehty hankintatoimen kehittämisessä vuoden 2019 jälkeen. Alla on kommentoitu raporttia sen keskeisimpien havaintojen ja päätelmien osalta.

Järjestelmätuki

Tarkastusraportin keskeisimmistä havainnoista ensimmäiset kaksi kokonaisuutta koskevat järjestelmätukea. Tarkastuksen havaintojen mukaan hankintatoimea ja toimittaja- sekä sopimushallintaa tukevia järjestelmätukaisuja ei ole toteutettu siten, että niiden avulla saataisiin ratkaistua hankintatoimen sisäisen valvonnan ongelmien juurisyitä kokonaisuutena. Raportin mukaan kyseiset kokonaisuudet vaikuttavat kukin hankintatoimen järjestämisen ja seurannan mahdollistamiseen. Lisäksi raportissa todetaan, että keskeiset juurisytyt liittyvät hankintojen tunnistamiseen, ostolaskujen sopimuksenmukaisuuden valvontaan (laskulla sopimuksen yksilöintitieto) ja hankintojen euromäärien seurantaan laskutuksessa.

Raportissa kuitenkin huomioidaan, että vuonna 2020 on ryhdytty hankintojen toteuttamiseen liittyvien järjestelmätukaisujen valmisteluun ja hankintojen seurantatietoja on ryhdytty kirjaamaan hankintojen toteutuksessa.

Hallitus

08.03.2021

Asiakirjahallinnon korvaavan järjestelmän hankinta ja käyttöönotto oli tarkastuksen tekohetkellä käynnissä ja hankintojen seuranta varten oli käytössä Excel ja Power BI –raportointiin pohjautuvat sovellukset.

Raportissa kiinnitettiin perustellusti huomiota järjestelmätuen keskeiseen merkitykseen, mutta vaikka järjestelmäratkaisut ovatkin vielä osin valmistelun alla ja ratkaisu niiden osalta on kesken, on seuranta saatu toteutettua siten, että HUSin hankintojen näkyvyys ja johtamisen systemaattisuus on merkittävältä osin saatu toteutettua. Tulevat järjestelmäratkaisut auttavat varmistamaan tiedon läpinäkyvyyden ja tietojen oikeellisuuden.

Resurssien riittävyys

Raportin seuraavana keskeisenä havaintona todetaan, että hankintatoimen resursointia on vuoden 2019 jälkeen vahvistettu, jotta hankintojen toteuttamista kyettäisiin nopeuttamaan.

Tämän osalta on hyvä myös huomioida, että omien resurssien merkittävän lisäämisen lisäksi HUS on hyödyntänyt hankintalain mukaan kilpailutettuja hankintakonsultteja kilpailutusten toteuttamisessa. Tämä osaltaan nopeuttaa tilanteen korjaamista, koska osaavien julkisen hankinnan osaajien palkkaaminen on haastavaa.

Hankintatoimen sisäinen valvonta

Tarkastusraportin mukaan hankintapäätösten tarkastusten sekä investointien ja ostopalveluiden tarkastusten perusteella hankintatoimen sisäisessä valvonnassa on ollut puutteita vuonna 2019. Lisäksi todetaan, että vuosien 2020 - 2021 aikana on edelleen sellaisia hankintoja, joissa ei ole toteutettu asianmukaisia kilpailutuksia. Kilpailuttamattomat hankinnat ovat muodostuneen usean vuoden ajalta eikä ainoastaan vuoden 2019 aikana. Kilpailutettavien hankintojen suuri lukumäärä aiheuttaa sen, että vaikka kilpailutuksia tehdään jatkuvasti tilanne ei ole nopeasti ratkaistavissa.

Hankintatoimea on systemaattisesti kehitetty sekä vuonna 2019 että sen jälkeen. Ongelmat ovat olleet olemassa koko HUSin toimintahistorian ajan, mutta järjestelmien ja hankintojen johtamisen hajanaisuuden vuoksi ne eivät ole olleet aiemmin näkyvillä. Hankintatoimen keskittäminen on osaltaan selkeyttänyt kokonaisuutta sekä auttanut tunnistamaan ongelmat. Vaikka ongelmat on nyt tunnistettu, niin kuten tarkastusraportissa oikein todetaan, tilanne ei ole nopeasti korjattavissa, vaikka merkittävää kehitystä on tapahtunut hankinnoissa sekä tunnistamisen, johtamisen että ohjeistuksen osalta.

Hankintatoimen kehittäminen

BDO:n tarkastusraportin mukaan hankintatoimen kehittämistoimenpiteitä on ryhdytty suunnittelemaan ja organisaatorakennetta muuttamaan vuoden 2019 aikana, mutta toimenpiteillä ei vielä ollut suoraa vaikutusta kilpailuttamattomien hankintojen määrän vähenemiseen vuoden 2019 aikana. Lisäksi tarkastuksessa ei kyetty tarkastamaan kaikkien investointien ja ostopalveluiden otokseen valittujen toimittajien laskujen perustamista voimassa olevaan hankintasopimukseen tai -päätökseen tai että hankinta olisi

Hallitus

08.03.2021

kilpailutettu. Syynä tähän olivat raportin mukaan hankintojen ja ostolaskujen puutteelliset yksilöinti- ja seurantatiedot, jonka vuoksi ostolaskun yhdistäminen sen taustalla olevaan hankintaan, sopimukseen tai hankintapäätökseen oli HUSissa työlästä. Lisäksi tarkastusraportissa todetaan, että riskinä kilpailuttamattomista hankinnoista voi olla MAOn määräämä seuraamusmaksu ja mahdollinen hyvitysmaksu.

Hankintatoimen kehittämisohjelma laadittiin vuonna 2019 ja sitä täydennettiin BDO:n ensimmäisen hankintatoimea koskevan tarkastuksen havaintojen perusteella. Kehittämisohjelmaa on edistetty sen jälkeen systemaattisesti. BDO:n vuonna 2021 valmistuneen raportin mukaan vuonna 2019 tunnistetuista HUSin hankintojen kehittämisohjelman kaikkiaan 19 kokonaisuudesta valmiiksi on saatu 12. Lopuista seitsemästä suurin osa liittyy tietojärjestelmiin, joiden osalta työskentely on käynnissä.

Yhteenveto

BDO:n uudessa tarkastuksessa ei tullut ilmi uusia hankintatoimeen liittyviä havaintokokonaisuuksia, mitä ei oltu jo BDO:n aiemmassa, vuonna 2019 toteutetussa tarkastuksessa löydetty. Raportti kuitenkin vahvistaa aiemmat löydökset oikeiksi ja siten päätettyjen ja osittain jo toteutettujen korjaavien toimenpiteiden oikeellisuuden. Raportti myös tukee sitä näkemystä, että vuoden 2019 jälkeen HUSin hankintatoimea on saatu kehittymään merkittävästi oikeaan suuntaan. Kaikkia poikkeamia ei ole vielä pystytty korjaamaan.

Hankintatoimen ongelmat ja hankintojen ruuhkautuminen on muodostunut pidemmän ajan kuluessa. Tämän jonon purkaminen on aikaa vievä prosessi. Tämänhetkisen arvion mukaan kertynyt hankintavelka saataisiin pääsääntöisesti purettua kuluvan vuoden aikana. Vuoden 2019 aikana on tehty sinänsä oikeasuuntaisia toimenpiteitä, mutta työmäärän takia ongelmaa ei ole saatu kuin osin hoidettua. Vuoden 2020 aikana korjaustoimenpiteet ovat hidastuneet covid-pandemian takia.

Ongelman poistaminen lyhyemmällä aikavälillä ei ole mahdollista, koska hankintajonon purkaminen on viime kädessä riippuvainen käytettävissä olevasta asiantuntevasta työpanoksesta. Työpanosta on mahdollista hankkia käyttöön rekrytoimalla lisää työvoimaa tai hankkimalla ostopalveluja. Käytännössä kummallakin näillä on rajansa, koska osaavaa työvoimaa on rekrytoitavissa vain rajallinen määrä ja hankintoja koskevien ostopalvelujen tarjonta on niin ikään rajoitettua. Valmistelun näkemyksen mukaan vuosina 2019-2021 on hankintojen resurssoinnin osalta tehty kaikki toteutettavissa olevat asiat. Hankintajonon purkamiseen on vaikuttanut myös käynnissä oleva covid-19 -pandemia, ja normaalioloissa tilanne olisi jo tällä hetkellä olennaisesti parempi.

Raportissa ei tuoda esille sitä, että vuonna 2019 olisi hankintojen korjaustoimenpiteiden osalta menetelty virheellisesti tai riittämättömästi. Hankintojen jonoa ei ole saatu kokonaisuudessaan purettua, mutta tämä on seurausta aiempina tilikausina kertyneestä hankintavelasta. Raportin keskeisten havaintojen perusteella voidaan päätellä, että vastuuvapauden myöntämiselle vuoden 2019 osalta on perusteet olemassa.

Hallitus

08.03.2021

Vastuut sisäisen valvonnan ja hankintojen seurannan osalta

Hallitus tarkentaa lisäksi aiempaa tarkastuslautakunnalle 18.1.2021 antamaansa vastausta, jonka sivulla 1 kuvattiin vastuita hankintatoimen epäkohtien seurannan ja valvonnan osalta.

HUSin hankintatoimen ja näin myös hankintatoimen epäkohtien korjaamistoimenpiteiden ja hankintatoimen kehittämistoimenpiteiden seuranta ja valvonta kuuluvat HUSin hallintosäännön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien pykälien (77, 78 ja 79) mukaisesti hallitukselle, toimitusjohtajalle sekä lauta- ja johtokunnille.

Seurannan ja valvonnan toimeenpano on toimitusjohtajan ja hänen alaisensa organisaation vastuulla. Lisäksi toimitusjohtaja on vuonna 2020 asettanut hankintatoimen strategisen ohjausryhmän, jonka tehtävänä on osaltaan seurata ja ohjata kuntayhtymän hankintatoimen kokonaisuutta ja myös tukea toimitusjohtajaa tässä tehtävässä.

Päätösesitys

Hallitus antaa tarkastuslautakunnalle edellä perusteluissa olevan lausunnon BDO Oy:n laatimasta tarkastusraportista.

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnilä, s-posti jari.finnila(at)hus.fi
Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Hallitus

08.03.2021

5

Asianro HUS/802/2021

Hallintoylihoitajan viran haettavaksi julistaminen

Selostus

Hallintoylihoitaja Kaarina Torppa on siirtymässä eläkkeelle siten, että 31.3.2021 on hänen virkasuhteensa viimeinen päivä.

Hallintosäännön 40 §:n 2 momentin mukaan hallitus ottaa virkaan hallintoylihoitajan. Hallintosäännön 39 §:n 1 momentin mukaan viran julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen.

Hallintoylihoitajan viran kelpoisuusehtona on hallituksen vahvistamien kelpoisuusehtojen mukaan ”Soveltuva tohtorin tutkinto sekä kokemus johtamistehtävissä ja lisäksi terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö”. Viran kielitaitovaatimuksena on II/IIa -luokan mukainen kielitaito, joka tarkoittaa toisen kotimaisen kielen hyvää ja toisen kotimaisen kielen tyydyttävää kirjallista ja suullista taitoa.

Hallintoylihoitaja johtaa yhtymähallinnon hoitotyön johdon vastuualuetta. Vastuualue huolehtii tämänhetkisen yhtymähallinnon toimintaohjeen mukaan

1. hoitotyön strategisesta suunnittelusta;
2. hoitotyön kehittämisen koordinoinnista yhdessä johtavien ylihoitajien kanssa;
3. hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen toiminnasta ja hoitotieteellisen opetus- ja tutkimustoiminnan edistämisestä yhteistyössä yliopistojen, korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa yhteistyössä tutkimusjohtajan kanssa;
4. hoitotyön laatujärjestelmän, magneettisairaalan edistämisestä;
5. kokemusasiantuntijoiden ja asiakasraatien toiminnasta;
6. tulkkaukspalvelujen koordinoinnista ja
7. sairaalasielunhoidon palvelujen koordinoinnista.

Hallintoylihoitajan tehtävänkuvaan on lisäksi tarkoitus vahvistaa potilasasiakkuuksien osalta. Tällä hetkellä yhtymähallinnon kehittämistoiminnan johdon vastuualueelle on osoitettu vastuu ”potilasasiakkuuden asiakastapahtumaketjujen saumattomasta koordinoinnista HUSissa sekä potilaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamisesta ja palvelukulttuurin kehittämisestä”, mutta kokonaisvastuuta potilasasiakkuuksista ei ole määrätty.

Tarkoituksena on, että jatkossa hallintoylihoitajan tehtävänkuvaan kuuluisi muiden tehtävien lisäksi vastuu potilasasiakkuuksien johtamisesta ja vastuu asiakaslähtöisyyden kehittämisestä kuntayhtymätasolla. Vastuu tarkoittaa sitä, että potilaan hoitopolkuun liittyvät tapahtumat (ilmoittautuminen, ajanvaraus, jatkohoito-ohjeet, sähköinen tai kirjeasiointi näyttäytyvät yhtenäisenä siten, että ne muodostavat selkeän kokonaisuuden koko HUSin kaikissa toiminnoissa potilaan näkökulmasta. Tämä ei tarkoita sitä, että hallintoylihoitajan tulisi yksin huolehtia kaikista asiakaslähtöisyyden kehittämiseen tähtäävistä toimenpiteistä, vaan vastuu hyvästä asiakaspalvelusta ja potilaan kohtaamisesta kuuluu toimivalle johdolle ja jokaiselle potilaan kanssa tekemisissä olevalle ammattihenkilölle. Tavoitteena on kuitenkin,

Hallitus

08.03.2021

että valittava hallintoylihoitaja lähitiimeineen pystyy tunnistamaan potilasasiakkaiden tarpeita, tekemään ehdotuksia potilasasiakkaiden asiakaskokemuksen kehittämiseksi ja johtamaan kuntayhtymätasoisia kehittämistoimenpiteitä. Potilasasiakkuuden kehittämisessä tulee huomioida myös digitaalisten palvelujen mahdollisuudet, jolta osin tehtävää tehdään tiiviissä yhteistyössä kehittämistoiminnan johdon vastualueen kanssa.

Esityslistan **liitteenä 1** on edellä todetuista lähtökohdista laadittu viran hakuilmoitus.

Hallitus on asettanut 11.9.2017 § 8 toimikunnan valmistelemaan hallituksen toimivaltaan kuuluvia johtavien viranhaltijoiden virkavaaleja. Toimikuntaan kuuluvat Ulla-Marja Urho puheenjohtajana (varalla Marika Niemi), varapuheenjohtajana Jari Oksanen ja jäsenenä Ilkka Taipale (varalla Pirkko Letto) ja Kari Reijula (varalla Tom Böhling). Toimikunnan lisäksi haastatteluihin osallistuvat toimitusjohtaja, johtajaylilääkäri ja henkilöstöressurssipäällikkö.

Viran haku aika on 9.-24.3.2021. Ensimmäinen haastattelukierros toteutetaan videohaastatteluina, joiden perusteella valitaan haastateltavat 6.4. pidettävään toiseen kierroksen haastatteluihin. Mahdollisten henkilöarviointien jälkeen virkavaali tuodaan hallituksen käsittelyyn 26.4.2021 pidettävään kokoukseen.

Päätösesitys

Hallitus päättää julistaa hallintoylihoitajan viran haettavaksi.

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Juha Tuominen (yhteydenotot toimitusjohtajan assistentti Kaarina Heikinheimo, kaarina.heikinheimo(at)hus.fi)

Liitteet

Liite 1: Hakuilmoitus hallintoylihoitaja

Hallitus

08.03.2021

6

Asianro HUS/2/2021

Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset

Selostus

1. Nämnden för den språkliga minoriteten 16.2.2021

- 7 § Den förnyade webbplatsen hus.fi och svenskan
- 8 § Patientrespons om språket i vården 2020
- 9 § Terveyskyläs utredning av vad som behövs för att utveckla Hälsobyn
- 10 § Nämndens verksamhetsberättelse 2020
- 11 § Premiering av tvåspråkiga insatser 2021 – en lägesuppdatering
- 12 § De lokala arbetsgrupperna
- 13 § Övriga ärenden
- 14 § Anmälningsärenden

2. Lohjan sairaanhoitoalueen lautakunta 25.2.2021

- 4 § Lohjan sairaanhoitoalueen tilinpäätös 2020
- 5 § Lohjan sairaanhoitoalueen henkilöstösuunnitelma v. 2021
- 6 § Lohjan sairaanhoitoalueen toimintaohje 1.2.2021 alkaen
- 7 § HUS-kuntayhtymän toimitusjohtajan hankintapäätös § 14/20.1.2021: Lohjan sairaanhoitoalueen yhteispäivystyksen yleislääkäriyövoima (HUS 687-2020)
- 8 § Infoasiat 25.2.2021

3. Porvoon sairaanhoitoalueen lautakunta 25.2.2021

- 1 § Ajankohtaiskatsaus
- 2 § Porvoon sairaanhoitoalueen vuoden 2020 tilinpäätös ja toimintaker-
tomus
- 3 § Itä-Uudenmaan alueellisen apuvälineyksikön valmistelun jatkaminen
- 4 § Valtuuston ja hallituksen pöytäkirjat tiedoksi
- 5 § Muut mahdolliset asiat

4. Talous- ja konsernijaosto 3.3.2021

- 8 § HYKS-instituutti Oy:n varsinainen yhtiökokous
- 9 § Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n yhtiökokous
- 10 § HUS Kiinteistöt Oy:n varsinainen yhtiökokous 29.3.2021
- 11 § Kiinteistö Oy HUS-Asunnot yhtiökokous 29.3.2021
- 12 § Muut asiat

5. Toimitusjohtaja Juha Tuomisen päätökset

- 26.2.2021 § 42 Palvelusetelin käyttöönotto HUS Vatsakeskuksen gastro- ja kolonoskopiapotilaiden hoidossa
- 3.3.2021 § 48 Koronanäytteenoton palveluohjaus- ja ajanvarausohjelmiston jatkokehitys-, laajennus-, ja ylläpito
 - suoraan hankinta
 - hankinnan arvo 1 498 640 €Koronasuorahankinta: Tartuntatautilain 8 §:n mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ohjaa ja tukee kuntia ja sosiaali-
huollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä lääketieteelli-
sellä asiantuntemuksellaan tartuntatautiin torjunnassa, kehit-
tää alueellisesti tartuntatautiin diagnostiikkaa ja hoitoa sekä
selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa.

Hallitus

08.03.2021

Mikäli koronanäyteenoton palveluohjaus- ja ajanvarausohjelmistosta toteutettaisiin hankintalain mukainen kilpailutus säädettyine määräaikoineen, olisi väliaikaiseksi tarkoitettu ohjelmisto käytössä arviolta vasta syksyllä 2021, mikä aiheuttaisi kestävästi viivästystä pandemian hallintatoimiin. Nyt tehtävä suorahankinta koskee HUS Diagnostiikkakeskuksen sekä FINENTRY- palvelun toiminta-alueella tapahtuvaa koronanäyteenoton palveluohjaus- ja ajanvarauspalvelua koronavirusepidemian ajaksi, korkeintaan 31.12.2021 saakka. HUS on hakenut valtionapua koronanäyteenottopalveluiden tuottamiseksi STM:n ohjeiden mukaisesti.

6. HUS Apteekki toimialajohtaja Kerstin Carlssonin päätös

- 1.3.2021 § 12 Lääkkeellisten ja teollisten sairaalakaasujen hankintapäätöksen § 66 2.6.2020 jatkaminen optiokaudella
- hankintapäätökseen perustuvien sopimusten jatkaminen kahden vuoden optiokaudella 8.9.2021-7.9.2023
 - tilauksen rahoitus ja arvo 4 000 000 € / 2 vuotta (alv 0 %)

7. HUS Diagnostiikkakeskus, Kemia ja mikrobiologia toimialajohtaja Anne Mykkäsen päätös

- 3.3.2021 § 10 Automaattinen näytteiden erottelija, HUSLAB-talo näytteiden vastaanotto
- avoin menettely
 - hankinnan arvo 455 185 € (alv 0 %): laitteisto, laitesidonaiset tarvikkeet 4 vuoden kulutusarvion mukaan, huoltosopimus 4 vuotta

8. HUS Logistiikka toimialajohtaja Jyrki Putkosen päätökset

- 25.2.2021 § 48 Henkilöstövuokrauspalvelujen hankinta
- avoin menettely
 - hankinnan arvioitu arvo 2 200 000 € (alv 0 %) / 48 kk
- 26.2.2021 § 51 Sopimuksen jatkaminen steriloinnin tarvikkeiden hankinnassa
- koko hankinnan arvo on ollut arviolta n. 1 440 000 € ja sopimuksen jatkamisen arvo on n. 142 000 €
- HUSin steriloinnin tarvikkeiden ja aineiden kilpailutus julkisena hankintana on valmisteilla, mutta uusia toimittajia ei sopimuskauden päättymiseen mennessä vielä saada valittua. Voimassa olevaa sopimusta on HUSin etujen turvaamiseksi välttämätöntä pidentää väliaikaisesti, kunnes uudet toimittajat on valittu. Sopimuskautta pidennetään 1.3.2021 alkaen toistaiseksi siten, että HUSilla on oikeus irtisanoa sopimus päätymään 30 päivän irtisanomisaikaa käyttäen, päättyen kuitenkin viimeistään 15.7.2021. Sopimuskauden pidentämistä tehdään erillinen sopimus, johon sovelletaan alkuperäisen sopimuksen ehtoja.
- 2.3.2021 § 56 Päätös IBA RadioPharma Solutions toimittamien syklotroniyksikön laitteiden huoltosopimuksesta
- suorahankinta
 - hankinnan arvo n. 342 000 € / 4 vuotta
- RadioPharma Solutions vastaa heidän toimittamien laitteiden huoltotoimenpiteistä Suomessa. Huoltosopimuksella turvataan laitteiden määräaikaishuollot edullisemmin kuin ostamalla nämä erikseen tuntiveloituksella toimittajalta.

Hallitus

08.03.2021

- 3.3.2021 § 58 HUS 140-2021 Lasiaskirurgisen laitteiston laitesidonnaiset kulutustarvikkeet
- suoramarkinta
 - hankinnan arvo 260 000 €
- Hankinnan kohteena on laitesidonnaiset kulutustarvikkeet olemassa olevaan lasiaskirurgiseen laitteistoon, joita käytetään silmätautien anestesia- ja leikkausosastolla. Laitteisto tarvitsee laitesidonnaisia kulutustarvikkeita toimiakseen. Muiden valmistajien kulutustarvikkeet eivät ole yhteensopivia olemassa olevan laitteiston kanssa ja potilasturvallisuuden takaamiseksi sekä potilashoidon mahdollistamiseksi kyseisiä tarvikkeita tarvitaan.
- 3.3.2021 § 59 HUS Logistiikka Varastotilan kilpailutus (HUS 557-2020)
- avoin menettely
 - hankinnan arvioitu arvo n. 5 200 000 € (alv 0 %) / 48kk
- 3.3.2021 § 61 Erikoiskemian liuottimet HUSin ja ISLABin käyttöön
- avoin hankintamenettely
 - hankinnan arvo 195 872 €, arvioitu arvo / 4 vuotta
- 3.3.2021 § 62 A-streptokokkitekstit HUSin ja ISLABin käyttöön
- avoin hankintamenettely
 - hankinnan arvo; HUSLAB osuus n. 1 600 000 €, ISLAB osuus n. 934 800 € / laitteet, mahdolliset optiolaitteet ja testit 4 vuoden arvioitu kulutus.

9. HUS Tietohallinto vs. tulosalueen johtaja Pekka Lampisen päätös

- 25.2.2021 § 47 Omavalvontajärjestelmä palveluna HUS Asvia ruokahuollolle
- avoin menettely
 - hankinnan arvo 400 000 €

10. HUS Tilakeskus vastuualuejohtajan kiinteistöhallinto Timo Peltoniemen päätös

- 1.3.2021 § 30 IA Lastenyksikön 5 krs B-siiven viilennys- ja hälytysjärjestelmä, suunnittelu ja rakentaminen
- Hanke sisältyy HUS Tilakeskuksen johtajan 19.1.2021 § 4 hyväksymään HUS-Kuntayhtymän pienten rakennushankkeiden vuoden 2021 investointiohjelmaan 104 000 € kustannusarviovarauksella, alv 0 %.
 - hankinnan enimmäishinta 104 000 € (alv 0 %)

Päätösesitys

Hallitus päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen esittelytekstissä lueteltuja kuntalain 92 §:n tarkoittamia päätöksiä.

Hallitus

08.03.2021

7

Asianro HUS/2/2021

Muut asiat

Selostus

1. Hallituksen kevätkauden 2021 kokousaikataulu ja niissä käsiteltävät asiat

Työohjelma 2021

Aika	Käsiteltävät asiat	Info
to 11.3.2021	Ylim. valtuusto	
ma 22.3.2021	Tilinpäätöksen allekirjoitus Laapo-suunnitelma	
ma 12.4.2021 su 18.4.2021	Varapäivä Kuntavaalit	
ma 26.4.2021	Info: Tammi-maaliskuun toiminta ja talous Hankintojen ajankohtainen tilanne Jorvin sairaalan uudisrakennuksen hankesuunnitelma ja esitys valtuustolle	
ma 24.5.2021	Valtuustoasiat 10.6. kokoukseen / Talousarvion 2022 tavoiteasetanta ja valmistelun periaatteet / Mahdolliset TA2021 muutokset	
to 10.6.2021	Valtuusto	
ma 14.6.2021	Osavuosisikatsaus 1-4/2021 / Päätösesitykset uudelle valtuustolle (mm. toimielimien vaalit) Hankintojen ajankohtainen tilanne	
ma 16.8.2021	Kokous & karonkka Talousarvion 2022 tavoiteasetanta (2. käsittely tarvittaessa) / Tammi-kesäkuun toiminta ja talous	
to 26.8.2021	Valtuusto (uusi), Toimielimien vaali	

2. Hankintojen ajankohtainen tilanne
3. Perusselvitys HUSin museotoiminnan järjestämisestä, oheismateriaali 3.

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.